

חק לישראל – פרשת ויצא ליל שישי

תורה – בראשית פרק כט'

(יד) ויאמר לו לָבֹן אֶךְ עַצְמִי וּבִשְׂרֵי אֶתְּהָ וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים: (יד) וַיֹּאמֶר לוֹ לָבֹן אֶךְ עַצְמִי וּבִשְׂרֵי אֶתְּהָ וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים: (יד) וַיֹּאמֶר לִיָּה לָבֹן בְּרַם קָרִיבִי וּבִשְׂרֵי אֶתְּיָה עִמִּיָּה יָרַח יוֹמִין:

(טו) וַיֹּאמֶר לָבֹן לַיַּעֲקֹב הִכִּי אָחִי אֶתְּהָ וַעֲבַדְתַּנִּי חֲנָם הַגִּידָה לִּי מַה מִּשְׂכָּרְתָּךְ: (טו) וַיֹּאמֶר לָבֹן לַיַּעֲקֹב הִכִּי אָחִי אֶתְּהָ וַעֲבַדְתַּנִּי חֲנָם הַגִּידָה לִּי מַה מִּשְׂכָּרְתָּךְ: (טו) וַיֹּאמֶר לָבֹן לַיַּעֲקֹב הִכִּי אָחִי אֶתְּהָ וַעֲבַדְתַּנִּי חֲנָם הַגִּידָה לִּי מַה מִּשְׂכָּרְתָּךְ:

(טז) וּלְלָבֹן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לָאָה וְשֵׁם הַקְּטָנָה רַחֵל: (טז) וּלְלָבֹן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לָאָה וְשֵׁם הַקְּטָנָה רַחֵל: (טז) וּלְלָבֹן תַּרְתִּין בָּנִין וְשֵׁם רַבְתָּא לָאָה וְשֵׁם זַעֲרָתָא רַחֵל:

(יז) וַעֲיִנִּי לָאָה רַבּוֹת וְרַחֵל הִיָּתָה יָפֶת תַּאֲר וַיִּפֶת מַרְאָה: (יז) וַעֲיִנִּי לָאָה רַבּוֹת וְרַחֵל הִיָּתָה יָפֶת תַּאֲר וַיִּפֶת מַרְאָה: (יז) וַעֲיִנִּי לָאָה רַבּוֹת וְרַחֵל הִיָּתָה יָפֶת תַּאֲר וַיִּפֶת מַרְאָה:

(יח) וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת רַחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדָךְ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתָרְךָ הַקְּטָנָה: (יח) וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת רַחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדָךְ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתָרְךָ הַקְּטָנָה: (יח) וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת רַחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדָךְ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתָרְךָ הַקְּטָנָה:

(יט) וַיֹּאמֶר לָבֹן טוֹב תַּתִּי אֶתְּהָ לָךְ מִתַּתִּי אֶתְּהָ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבַח עַמּוּדִי: (יט) וַיֹּאמֶר לָבֹן טוֹב תַּתִּי אֶתְּהָ לָךְ מִתַּתִּי אֶתְּהָ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבַח עַמּוּדִי: (יט) וַיֹּאמֶר לָבֹן טוֹב דַּאֲתוּן יָתְּהָ לָךְ מִדַּאֲתוּן יָתְּהָ לְגַבְר אַחֵרן תִּיב עַמִּי:

(כ) וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שְׁבַע שָׁנִים וַיְהִיּוּ בְּעֵינָיו כְּיָמִים אֶחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֶתְּהָ: (כ) וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שְׁבַע שָׁנִים וַיְהִיּוּ בְּעֵינָיו כְּיָמִים אֶחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֶתְּהָ: (כ) וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שְׁבַע שָׁנִים וַיְהִיּוּ בְּעֵינָיו כְּיָמִים אֶחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֶתְּהָ:

(כא) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֵל לָבֹן הֲבָה אֶת אֲשֵׁתִי כִּי מְלֹאוּ יָמִי וְאַבּוֹאָה אֵלַיָּה: (כא) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֵל לָבֹן הֲבָה אֶת אֲשֵׁתִי כִּי מְלֹאוּ יָמִי וְאַבּוֹאָה אֵלַיָּה: (כא) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְלָבֹן הִב יָת אֶתְּתִי אַרְי אֲשֶׁלְּמִית יוֹמִי פְלָחְנִי וְאַעֲוֹל לְוָתְּהָ:

(כב) וַיֵּאָסֵף לָבֹן אֶת כָּל אַנְשֵׁי הַמְּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּהּ: (כב) וַיֵּאָסֵף לָבֹן אֶת כָּל אַנְשֵׁי הַמְּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּהּ: (כב) וַיֵּאָסֵף לָבֹן אֶת כָּל אַנְשֵׁי הַמְּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּהּ:

(כג) וַיְהִי בְּעָרֵב וַיִּקַּח אֶת לָאָה בְּתוֹ וַיָּבֵא אֶתְּהָ אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלַיָּה: (כג) וַיְהִי בְּעָרֵב וַיִּקַּח אֶת לָאָה בְּתוֹ וַיָּבֵא אֶתְּהָ אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלַיָּה: (כג) וַיְהִי בְּעָרֵב וַיִּקַּח אֶת לָאָה בְּתוֹ וַיָּבֵא אֶתְּהָ אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלַיָּה:

(כד) וַיִּתֵּן לָבֹן לָהּ אֶת זֹלְפָה שִׁפְחָתוֹ לְלָאָה בְּתוֹ שִׁפְחָהּ: (כד) וַיִּתֵּן לָבֹן לָהּ אֶת זֹלְפָה שִׁפְחָתוֹ לְלָאָה בְּתוֹ שִׁפְחָהּ: (כד) וַיִּתֵּן לָבֹן לָהּ אֶת זֹלְפָה שִׁפְחָתוֹ לְלָאָה בְּתוֹ שִׁפְחָהּ:

(כה) וַיְהִי בְּבַקֵּר וַהֲנָה הוּא לָאָה וַיֹּאמֶר אֵל לָבֹן מַה זֹּאת עֲשִׂיתְּ לִי הֲלֹא בְּרַחֵל עֲבַדְתִּי עַמְּךָ וְלָמָּה רַמִּיתָנִי: (כה) וַיְהִי בְּבַקֵּר וַהֲנָה הוּא לָאָה וַיֹּאמֶר אֵל לָבֹן מַה זֹּאת עֲשִׂיתְּ לִי הֲלֹא בְּרַחֵל עֲבַדְתִּי עַמְּךָ וְלָמָּה רַמִּיתָנִי: (כה) וַיְהִי בְּבַקֵּר וַהֲנָה הוּא לָאָה וַיֹּאמֶר אֵל לָבֹן מַה זֹּאת עֲבַדְתִּי עַמְּךָ וְלָמָּה רַמִּיתָנִי:

(כו) וַיֹּאמֶר לָבֹן לֹא יַעֲשֶׂה כֹּן בְּמִקְוָמְנוּ לְתַת הַצְּעִירָה לְפָנֵי הַבְּכִירָה: (כו) וַיֹּאמֶר לָבֹן לֹא יַעֲשֶׂה כֹּן בְּמִקְוָמְנוּ לְתַת הַצְּעִירָה לְפָנֵי הַבְּכִירָה: (כו) וַיֹּאמֶר לָבֹן לֹא יַעֲשֶׂה כֹּן בְּמִקְוָמְנוּ לְתַת הַצְּעִירָה לְפָנֵי הַבְּכִירָה:

(כז) מְלֹא שְׁבַח זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם אֶת זֹאת בְּעַבְדָּה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עַמּוּדִי עוֹד שְׁבַח שָׁנִים אַחֲרוֹת: (כז) מְלֹא שְׁבַח זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם אֶת זֹאת בְּעַבְדָּה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עַמּוּדִי עוֹד שְׁבַח שָׁנִים אַחֲרוֹת: (כז) מְלֹא שְׁבַח זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם אֶת זֹאת בְּעַבְדָּה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עַמּוּדִי עוֹד שְׁבַח שָׁנִים אַחֲרוֹת:

חק לישראל – פרשת ויצא ליל שישי

עמדו עוד שבע שנים אחרות: (כז) אשלים שבועתא דדא ונתנו לה אף ית דא בפלחנא די תפלח עמי עוד שבע שניו אחרניו:

(כח) ויעש יעקב בן וימלא שבע זאת ויתן לו את רחל בתו לו לאשה: (כח) ויעש יעקב בן וימלא שבע זאת ויתן לו את רחל בתו לו לאשה: (כח) ויעבד יעקב בן ואשלים שבועתא דדא ויהב ליה ית רחל ברתיה ליה לאנתו:

(כט) ויתנו לבן לרחל בתו את בלהה שפחתו לה לשפחה: (כט) ויתנו לבן לרחל בתו את בלהה שפחתו לה לשפחה: (כט) ויהב לבן לרחל ברתיה ית בלהה אמתייה לה לאמהו:

(ל) ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות: (ל) ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות: (ל) ועל אף לות רחל ורחים אף ית רחל מלאה ופלח עמיה עוד שבע שניו אחרניו:

(לא) וירא יהוה כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה: (לא) וירא יהוה כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה: (לא) וחזא יי ארי שניאתא לאה ויהב לה עדוי ורחל עקרא:

(לב) ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי ראה יהוה בעניי כי עתה יאהבני אישי: (לב) ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי ראה יהוה בעניי כי עתה יאהבני אישי: (לב) ועדיאת לאה וילידת בר וקרת שמייה ראובן ארי אמרת ארי גלי קדם יי עלבוני ארי כעו ורחמני בעלי:

(לג) ותהר עוד ותלד בן ותאמר כי שמע יהוה כי שנואה אנכי ויתן לי גם את זה ותקרא שמו שמעון: (לג) ותהר עוד ותלד בן ותאמר כי שמע יהוה כי שנואה אנכי ויתן לי גם את זה ותקרא שמו שמעון: (לג) ועדיאת עוד וילידת בר ואמרת ארי שמיע קדם יי ארי שניאתא אנא ויהב לי אף ית דין וקרת שמייה שמעון:

(לד) ותהר עוד ותלד בן ותאמר עתה הפעם ילדה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים על בן קרא שמו לוי: (לד) ותהר עוד ותלד בן ותאמר עתה הפעם ילדה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים על בן קרא שמו לוי: (לד) ועדיאת עוד וילידת בר ואמרת הדא זמנא יתחבר לי בעלי ארי ילדית ליה תלתא בניו על בן קרא שמייה לוי:

(לה) ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את יהוה על בן קרא שמו יהודה ותעמד מלדת: (לה) ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את יהוה על בן קרא שמו יהודה ותעמד מלדת: (לה) ועדיאת עוד וילידת בר ואמרת הדא זמנא אודה קדם יי על בן קרת שמייה יהודה וקמת מלמילד:

(א) ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחתה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי: (א) ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחתה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי: (א) וחזת רחל ארי לא ילדת ליעקב וקניאת רחל באחתה ואמרת ליעקב הב לי בניו ואם לא מיתא אנא:

(ב) ויחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלהים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן: (ב) ויחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלהים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן: (ב) ותקרי רוגזא ויעקב ברחל ואמר הא מני את בעיא תלא מן קדם יי תבעיו די מנע מניו ולדא דמעיו:

(ג) ותאמר הנה אמת בלהה בא אליה ותלד על ברפי ואבנה גם אנכי מננה: (ג) ותאמר הנה אמת בלהה בא אליה ותלד על ברפי ואבנה גם אנכי מננה: (ג) ואמרת הא אמת בלהה עיל לותה ותליד ואנא ארפי ואתבני אף אנא מננה:

חק לישראל – פרשת ויצא ליל שישי

(ד) וַתִּתֵּן לּוֹ אֶת בְּלִיַּתָּהּ שֶׁפָּחַתָּהּ לְאַשָּׁה וַיָּבֵא אֵלֶיהָ יַעֲקֹב: (ה) וַתִּתֵּן לּוֹ אֶת בְּלִיַּתָּהּ שֶׁפָּחַתָּהּ לְאַשָּׁה וַיָּבֵא אֵלֶיהָ יַעֲקֹב: (ו) וַיִּהְיֶיבֶת לִיהָ יָת בְּלִיַּתָּהּ אֲמִתָּהּ לְאַנְתּוֹ וְעַל לְוָתָהּ יַעֲקֹב:

רש"י

ימי המשחה בגמרא ירושלמית במועד קטן. וא"ל לומר שבוע ממש שאם כן היה לריד לינקד בקמץ השי"ן. ועוד שבוע לשון זכר כדכתיב שבוע שבועות תספר לך לפיכך אין משמע שבוע אלא שבוע שטייני"א בלע"ז (איין זיעבענטלינג): ונתנה לך – לשון רבים כמו נדה ונבלה ונשרפה אף זה לשון רבים ונתנה וגו': גם את זאת – מיד לאחר שבעת ימי המשחה ותעבוד לאחר נשואיה:

(ב) עוד שבוע שנים אחרות – (ב"ר) אחרות הקישן לראשונות מה ראשונות באמונה אף האחרונות באמונה ואף על פי שבאמרות בא עליו:

(ג) ותקרא שמו ראובן – (ברכות ז') רבותינו פירשו אמרה ראו מה בין בני לבן חמי שמכר הבכורה ליעקב וזה לא מכרה ליוסף ולא ערער עליו ולא עוד שלא ערער עליו אלא שביקש להוציאו מן הבור:

(ד) הפעם ילדה אישי – (ב"ר) לפי שהאמהות נביאות היו ויודעות שי"ב שבטים יולדים מיעקב וד' נשים ישא אמרה מעתה אין לו פתחון פה עלי שהרי נטלתי כל חלקי שבטים:

על כן – כל מי שנאמר בו ע"כ מרובה באוכלוסין חוץ מלוי שהארוך היה מכלה בהם: קרא שמו לוי – בזכות כתיב ותקרא (שהיא קראה) וזה כתב בו קרא ויש מדרש אגדה באלה הדברים רבה שקלח הקב"ה גבריאל והביאו לפניו וקרא לו שם זה ונתן לו כ"ד מתנות כהונה ועל שם שלוהו במתנות קראו לוי:

(ה) הפעם אודה. שנטלתי יותר מחלקי מעתה יש לי להודות:

(ו) ותקנא רחל באחותה – קנאה במעשיה הטובים אמרה אלולי שקדקה ממני לא זכתה לבנים (ב"ר): הבה לי – וכי כך עשה אביך

(ז) אך עכמי ובשרי – מעתה אין לי לאספך הביתה הואיל ואין צידך כלום אלא מפני קורבה מטפל בך חדש ימים וכן עשה ואף זו לא לחנם שהיה רועה לאנו:

(טו) הכי אחי אתה – לשון תימה וכי בשביל שאחי אתה תעבדני חנם ועבדתני – כמו ותעבדני וכן כל תיבה שהיא לשון עבר והוסף וי"ו בראשה היא הופכת התיבה להבא:

(יז) רכות – (ב"ב קכ"ג) שהיתה סבורה לעלות בגורלו של עשו ובכתה שהיו הכל אומרים שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן הגדולה לגדול והקטנה לקטן: תאר – הוא אורת הפרטוף לשון (ישעיה מד) יתארהו בשרד קונפא"ם בלע"ז (אירקעל): מראה – הוא זיו קלסתר:

(יח) אעבדך שבוע שנים – (ב"ר) הם ימים אחדים שאמרה לו אמו וישבת עמו ימים אחדים ותדע שכן הוא שהרי כתיב ויהיו בעיניו כימים אחדים ברחל בתך הקטנה – כל הסימנים הללו למה לפי שהיה יודע בו שהוא רמאי אמר לו אעבדך ברחל ושמה תאמר רחל אחרת מן השוק ת"ל בתך ושמה תאמר אחליף ללאה שמה ואקרא שמה רחל ת"ל הקטנה ואעפ"כ לא הועיל שהרי רמהו:

(כא) מלאו ימי – שאמרה לי אמי. ועוד מלאו ימי שהרי אני בן פ"ד שנה ואימתי אעמיד י"ב שבטים וזהו שנאמר ואבואה אליה והלא קל שבקלים אינו אומר כן אלא להוליד תולדות אמר כך:

(כה) ויהי צבקר והנה היא לאה – אכל בלילה לא היתה לאה לפי שמסר יעקב סימנים לרחל וכשראתה רחל שמכניסין לו לאה אמרה עכשיו תכלם אחותי עמדה ומסרה לה אותן סימנים (מגילה יג):

(כז) מלא שבוע זאת – לבוק הוא שהרי נקוד בחטף (פי' בשו"א) שבוע של זאת והן שבעת

חק לישראל – פרשת ויצא ליל שישי

(ג) על צרכי – כחרגומו ואנח ארצתי: ואצנה גם אנכי – מהו גם אמרה לו זקנד אצרהס היו לו צנים מהגר וחגר מתניו כנגד שרה. אמר לה זקנתי הכניסה כרתה לביתה אמרה לו אס הדבר הזה מעכב הנה אמתי ואצנה גם אנכי ממנה כשרה:

לאמד והלח התפלל עליה: ממה אנכי – מכאן למי שאין לו צנים שחשוב כמת (ב"ר): (ב) התחת – וכי במקומו אני: אשר מנע ממך – את אמרת שאעשה כאבא אני אני כאבא אבא לא היו לו צנים אני יס לי צנים ממך מנע ולא ממני:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, גד גבריאל בן סוזן, דניאלה פורטונה בת רזל, צדיקה בת שרה ז"ל.